

УДК 32 (477.82)

DOI <https://doi.org/10.32782/2305-9389/2023.29.31>

ФОРМИ КОМУНІКАЦІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІВДРУЖНОСТІ У 2021–2023 РР.

Козюпа Олена,

начальник відділу забезпечення діяльності керівництва

Волинської обласної ради

ORCID ID: 0001-0004-0000-7077

Метою статті є аналіз та узагальнення форм комунікації Волинської обласної ради з інституціями та окремими країнами Європейського Союзу в контексті процесів євроінтеграції. Специфіку відносин між Волинською областю та Євросоюзом значною мірою визначають її прикордонний статус та наявність спільного кордону з Республікою Польща та Білоруссю. Депутати Волинської обласної ради співпрацюють із різними інституціями організацій та установ ЄС. Так, в українській делегації Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи працює голова постійної депутатської комісії ради з питань міжнародного співробітництва, зовнішньоекономічних зв'язків та інвестицій. Повномасштабна військова агресія РФ створила багато проблем та викликів, що зумовило появу нових форм комунікації та співпраці між Україною та ЄС. Потенційні загрози виникнення гуманітарної кризи спонукало Конгрес Ради Європи створити онлайн-платформи для допомоги Україні. Окрім цього, за сприяння Конгресу було створено ще одну платформу для координації допомоги українським біженцям. Волинська обласна рада, координаційні волонтерські центри та благодійні організації налагоджують нові партнерські взаємини у сфері міжнародної гуманітарної допомоги Україні, зокрема з румунським міжнародним волонтерським фондом «ASOCIATIA ROUND TABLE 20 BOTOSANI», німецьким «ASB Ortsverband Hamburg-Mitte e.V.» та громадською організацією, заснованою українськими діаспорянами, «Feine Ukraine – Verein der deutsch-ukrainischen Zusammenarbeit» у м. Гамбург. Наприкінці січня 2023 р. до Луцька з офіційним візитом прибули представники Фламандського уряду Королівства Бельгія в рамках реалізації проєкту співпраці Фламандського уряду та Бельгійського Червоного Хреста Фландрії «Предмети допомоги для України». Найтісніший зв'язок Волинь здійснює з державними та громадськими інституціями Республіки Польща. Саме Польща першою підтримала і визнала українську незалежність, стала союзником у євроінтеграційних прагненнях нашої держави.

Ключові слова: місцеве самоврядування, Волинська обласна рада, Європейський Союз, комунікація, військова агресія РФ, гуманітарна допомога.

Kozyupa Olena. Forms of communication of the Volyn Regional Council with the countries of the European Community in 2021–2023

The purpose of the article is to analyze and summarize the forms of communication between the Volyn Regional Council and the institutions and individual countries of the European Union in the context of European integration. The specifics of relations between Volyn Oblast and the European Union are largely determined by its border status and the presence of a common border with the Republic of Poland and Belarus. The deputies of the Volyn Oblast' Council are cooperating with various institutions of EU organizations and agencies. Thus, the Ukrainian delegation to the Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe includes the chairman of the council's standing parliamentary committee on international cooperation, foreign economic relations and investment. The full-scale military aggression of the Russian Federation has created many problems and challenges, what has led to the emergence of new forms of communication and cooperation between Ukraine and the EU. The potential threat of a humanitarian crisis prompted the Council of Europe Congress to create online platforms to help Ukraine. In addition, with the assistance of the Congress, another platform was created to coordinate assistance to Ukrainian refugees. Volyn Regional Council, volunteer coordination centers and charitable organizations establish new partnerships in the field of international humanitarian aid to Ukraine, in particular with the Romanian International Volunteer Foundation “ASOCIATIA ROUND TABLE 20 BOTOSANI”, German’s “ASB Ortsverband Hamburg-Mitte e.V.” and a non-governmental organization founded by Ukrainian diasporas, “Feine Ukraine – Verein der deutsch-ukrainischen Zusammenarbeit” in the city of Hamburg. At the end of January 2023, representatives of the Flemish Government of the Kingdom of Belgium paid an official visit to Lutsk as part of a project of cooperation between the Flemish Government and the Belgian Red Cross of Flanders: “Relief items for Ukraine”. Volyn has the closest ties with the state and public institutions of the Republic of Poland. It was Poland that first supported and recognized Ukrainian independence became an ally in the European integration aspirations of our country.

Key words: local self-government, the Volyn Regional Council, the European Union, communication, military aggression of the Russian Federation, humanitarian aid.

Постановка проблеми. Важливим напрямом діяльності Волинської обласної ради є зміцнення контактів та налагодження плідної співпраці Волинської області з країнами ЄС. Така діяльність

наповнюється реальним змістом завдяки використанню різноманітних форм та механізмів комунікації депутатського корпусу ради, її керівництва з організаціями та установами ЄС загалом, а також окремими країнами Союзу. Причому така співпраця не обмежується державними структурами – вона здійснюється й на рівні інституцій громадянського суспільства, міжособистих стосунків теж.

Особливої актуальності ця проблема набуває у контексті практичних кроків України щодо євроінтеграції, особливо самітів Україна – ЄС. Останній із них відбувся у лютому 2023 р. у Києві. Україна подала заявку на вступ до ЄС 28 лютого 2022 р. й отримала статус кандидата 23 червня того ж року. Зокрема, за результатами лютневого саміту 2023 р. його учасники обговорили процес вступу України до ЄС, а представники ЄС відзначили докладені Україною зусилля на шляху до вступу [1, с. 361].

Огляд останніх публікацій. Значний внесок у дослідження євроінтеграційних процесів, зусиль України щодо реформування суспільно-політичних відносин та інституційної структури відповідно до європейських вимог здійснюють такі вітчизняні вчені, як М. Алексієвець, Г. Зеленько, А. Кудряченко, М. Лендбел, В. Литвин, А. Романюк, М. Палінчак та ін. Одним із вагомих колективних доробків у вивченні інституційного складника процесів демократичного реформування європейських країн, що побачила світ у 2023 р., стала колективна монографія за загальною редакцією Ю. Остапця та М. Токаря «Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть» [2].

Методологічними засадами підготовки статті є сукупність загальнонаукових та спеціальних методів і підходів, зокрема інституційний, структурно-функціональний, проблемно-хронологічний та ін.

Метою статті є аналіз та узагальнення форм комунікації Волинської обласної ради з інституціями та окремими країнами Європейського Союзу у контексті процесів євроінтеграції.

Специфіку відносин між Волинською областю та ЄС значною мірою визначають її прикордонний статус та наявність спільного кордону з Республікою Польща та Білоруссю. Так, у листопаді 2021 р. секретар РНБО, три міністри, два послы, представники Офісу Президента України, інших відомств, правоохоронних органів, військових формувань, територіальної оборони, а також очільники п'яти прикордонних областей та представники територіальних громад прибули на Волинь для участі у міжвідомчій нараді щодо організації протидії міграційній кризі та захисту державного кордону. Як зазначив секретар Ради національної безпеки та оборони України О. Данілов, Україна готується до різних сценаріїв розвитку подій на польсько-білоруському кордоні.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Б. Ціхоцький зі свого боку поінформував про етапи спецоперації та заходи реагування польської сторони. Він переконаний, що «міграційна атака – це гібридна операція Білорусі, де мігранти є одночасно і зброєю, і жертвою». Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні В. Сарапінас висловив подяку Україні за те, що вона була однією з перших країн, які допомогли Литві на початку міграційної кризи [3].

Депутати Волинської обласної ради співпрацюють із різними інституціями Євросоюзу. Так, в українській делегації Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи працює голова постійної депутатської комісії ради з питань міжнародного співробітництва, зовнішньоекономічних зв'язків та інвестицій Ю. Вусенко. У лютому 2022 р. в Офісі Президента України відбулася робоча нарада членів делегації України з підготовки звіту України щодо виконання своїх зобов'язань у межах Європейської хартії місцевого самоврядування за участі Постійного представника України при Раді Європи, Надзвичайного та Повноважного Посла України Б. Тарасюка та заступника керівника Офісу Президента України, представника Департаменту міжнародних організацій Міністерства закордонних справ України І. Жовкви [4].

Повномасштабна військова агресія РФ створила багато проблем та викликів, що зумовило появу нових форм комунікації та співпраці між Україною та ЄС. Потенційні загрози виникнення гуманітарної кризи спонукали Конгрес Ради Європи створити онлайн-платформи для допомоги Україні. Окрім цього, за сприяння Конгресу створено ще одну платформу для координації допомоги українським біженцям. Тут вимушено переміщені особи можуть абсолютно безкоштовно знайти житло, транспорт та волонтерів, які сприятимуть у вирішенні нагальних проблем [5].

Волинська обласна рада, координаційні волонтерські центри та благодійні організації налагоджують нові партнерські взаємини у сфері міжнародної гуманітарної допомоги Україні. Із цією метою за дорученням голови Волинської ради Г. Недопада керівники обласних комунальних закладів відвідали одне з прикордонних міст Румунії, де працює міжнародний волонтерський фонд «ASOCIATIA ROUND TABLE 20 BOTOSANI». Його представництва діють не лише в Румунії, а й у Німеччині, та об'єднують більше тисячі волонтерів з усієї Європи. Фонд активно долучився до гуманітарної підтримки України, тут

також приймають і опікуються нашими співвітчизниками – вимушеними біженцями. Під час зустрічі із засновниками «ASOCIATIA ROUND TABLE 20 BOTOSANI» волинські волонтери домовилися про взаємодію та системну співпрацю, а також прийняли від румунських колег кількатонний гуманітарний вантаж із ліками, продуктами, засобами гігієни та індивідуального захисту, товарами для дітей тощо [6].

Довірена особа голови Волиньради з гуманітарних питань О. Кулаков та очільник благодійного фонду «Турбота Про» А. Ковальчук домовилися про співпрацю з волонтерським центром м. Гамбург «ASB Ortsverband Hamburg-Mitte e.V.» та громадською організацією, заснованою українськими діаспорянами, «Feine Ukraine – Verien der deutsch-ukrainischen Zusammenarbeit» («Файна Україна – асоціація німецько-української співпраці»).

Одрузу за домовленістю послідувала і конкретна допомога: німецькі волонтери передали волинянам 20-тонний вантаж із ліками і медичним обладнанням, продуктами харчування та засобами гігієни [7].

Голова Волиньради Г. Недопад провів робочу зустріч із представниками компанії *Nestlé* в Україні. Йшлося, зокрема, про безпекову ситуацію в області, а також передбачуваність енергопостачання задля можливості планування виробничих процесів. Незважаючи на війну, що Росія розв'язала проти України, з 28 лютого 2022 р. компанія відновила роботу всіх фабрик в Україні за винятком Харкова. Із початку повномасштабної військової агресії РФ проти України *Nestlé* надала майже 4 тис т гуманітарної допомоги громадам та військовим на суму, що перевищує 400 млн грн. Окрім того, корпорація створила фонд для відновлення житла працівникам, які втратили його через воєнну агресію. За словами голови обласної ради, у 2021 р. інвестиції *Nestlé* в економіку Волині становили 112 млн грн, а податки до бюджетів різних рівнів сягнули 54 млн. Це й близько 600 робочих місць із високим рівнем доходу [8].

2022 р. став роком завершення великого інфраструктурного проекту Шацької громади. Йдеться про каналізування п'ятьох населених пунктів навколо оз. Світязь, здійснених у рамках програми транскордонного співробітництва за фінансової підтримки ЄС. Загальна вартість проекту становила майже 6,5 млн євро, 90% з яких – кошти євроспільноти, решта – місцевих бюджетів: селищного, районного і обласного. Від початку подачі заявки на участь у проекті і до його завершення минуло понад чотири роки. За цей час побудовано майже 100 км каналізаційних мереж у п'ятьох найбільших населених пунктах, до яких приєднається понад 2,6 тис домогосподарств, та зведено очисні споруди у селах Світязь і Пульмо, а існуючі у Шацьку модернізували та розширили. У комплексі це дало змогу на 80% скоротити викид стоків у навколишнє середовище. Реалізація цього проекту не тільки поліпшила екологічну та санітарну ситуацію навколо унікальних Шацьких озер, а й суттєво підвищила комфортність проживання місцевого населення, сприяє розвитку туризму та інвестиційної привабливості території загалом [9].

Наприкінці січня 2023 р. до Луцька з офіційним візитом прибули представники Фламандського уряду Королівства Бельгія на чолі з Міністр-Президентом Я. Ямбомом, Надзвичайний і Повноважний Посол Бельгії в Україні П. Ван Де Вельде, генеральний директор Бельгійського Червоного Хреста Фландрії Ф. Вандекерхов, заступник міністра охорони здоров'я України І. Кузін, а також керівництво Товариства Червоного Хреста України. У рамках візиту відбулася робоча зустріч із керівництвом області та Луцька.

Іноземні гості відвідали Волинь завдяки реалізації проекту співпраці Фламандського уряду та Бельгійського Червоного Хреста Фландрії «Предмети допомоги для України». Загальний бюджет проекту становить 2 млн євро і спрямований на закупівлю найнеобхіднішого для задоволення потреб населення та критичної інфраструктури у Волинській, Рівненській та Одеській областях.

«Сьогодні ми тут через брутальні дії агресора. Парламент Фландрії із самого початку війни засудив дії РФ, які нищать не лише демократичні цінності вашої держави, а й усього світу. Фламандський парламент та народ прийняли рішення не залишати людей України на одинці із цією проблемою. Спершу ми спрямовували матеріальну допомогу польському центру допомоги біженцям з України. Також підтримували бельгійський Червоний Хрест, що надавав підтримку людям, які залишилися без засобів для існування чи отримали поранення. Сьогодні ж Україна має новий виклик – пошкодження енергетичної інфраструктури. Отже, у ході реалізації цього проекту ми зосередилися на закупівлі, постачанні та встановленні потужних генераторів на об'єктах критичної інфраструктури українських міст», – розповів Міністр-Президент Фламандського уряду Бельгії Я. Ямбон.

У рамках проекту для обласного центру Волині буде придбано чотири потужних генератори. Один із них уже встановлено на КП «Луцькводоканал» для підсилення роботи свердловин у разі відсутності електропостачання, решта передбачені для Луцької міської клінічної лікарні та для однієї з котельень міста [10].

У травні 2023 р. на Волині та Львівщині впродовж двох днів проходило виїзне засідання Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Вищий представницький

орган Волині представляв Г. Пустовіт, заступник голови ради. Окрім членів комітету ВРУ у засіданні взяли участь керівництво чотирьох міністерств: розвитку громад, територій та інфраструктури, закордонних справ, фінансів та МВС, міграційної, митної та прикордонної служб України, представники Сенату Республіки Польща, Посольств Польщі в Україні та України в Польщі, Генеральних консульств України в Любліні та Кракові, управлінці обласних рад та ОВА Волині і Львівщини, а також співробітники Міжнародної організації з міграції, Європейської Комісії, Консультативної місії ЄС в Україні, Представництва Європейського Союзу в Україні та Проєкту «Підтримка ЄС у зміцненні інтегрованого управління кордонами в Україні (EU4IBM)».

Серед питань порядку денного – утримання автомобільних пунктів пропуску та будівництво нових на кордонах з ЄС, розширення пропускнуої спроможності міжнародних автопереходів, реалізація Стратегії інтегрованого управління кордонами, виконання програм транскордонного співробітництва та ін. Частиною виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу стали також ознайомчі відвідини пунктів пропуску Ягодин, Угринів, Шегині та Краківець [11].

Найтисніший зв'язок Волинь здійснює з державними та громадськими інституціями Республіки Польща. Саме Польща першою підтримала і визнала українську незалежність, стала союзником у євроінтеграційних прагненнях нашої держави. Наприкінці березня 2022 р. на Волинь прибула делегація польських парламентарів на чолі з Р. Терлецьким, віцемаршалком Сейму Республіки Польща. Депутати особисто супроводжували гуманітарний медичний вантаж, який сусідня держава вчергове збирала для українців, котрі потерпали від російської агресії.

На початку травня 2022 р. відбулася робоча зустріч керівництва Волинської області з представниками польської гміни Влодава щодо відкриття пункту пропуску «Адамчуки – Збереже» на Волині. Зокрема, віт гміни Д. Семенюк запевнив, що його громада щиро піклується про вимушених українських біженців. Із місцевого бюджету гміна виділила додаткові кошти на забезпечення родин із дітьми, для школярів організувала навчання. Того травневого дня поляки привезли гуманітарну допомогу й для Шацької громади, де проживає понад півтори тисячі переселенців [12].

У перших числах лютого 2023 р. заступник голови Волинської ради Г. Пустовіт взяв участь у першому засіданні Моніторингового комітету Програми *Interreg NEXT* Польща – Україна. Нову програму транскордонного співробітництва між Україною та Польщею Європейською Комісією затверджено на період до 2027 р. Проєкти спрямовано на вирішення спільних проблем у сферах довкілля, охорони здоров'я, розвитку туризму, кордонів, а також обміну досвідом та кращими практиками між органами влади, громадськими організаціями, окремими галузями чи навіть комунальними закладами. Учасниками нового етапу програми транскордонного співробітництва з українського боку є Волинська, Рівненська, Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Закарпатська області, а з польського – Підляське, Люблінське, Підкарпатське і частина Мазовецького воєводства.

У квітні 2023 р. в області з дводенним робочим візитом перебувала офіційна делегація Лодзького воєводства на чолі з головою тамтешнього Сеймику І. Коперською. Члени делегації зустрілися з представниками ділових кіл області, а також особисто передали кількатонний гуманітарний вантаж Олицькій громаді. Серед допомоги – дитячий одяг, а також підгузки, пеленальні серветки та інші предмети для найменших, близько 800 кг гігієнічних та мийно-пральних засобів. Усе це передано внутрішньо переміщеним особам, яких на території Олицької громади проживає близько 230 [13].

Голова Волинської обласної ради Г. Недопад у складі делегації взяв участь у III об'єднавчому Конгресі місцевого самоврядування Мережі регіонів трьох морів, який відбувся на початку травня 2023 р. у польському м. Люблін. Ініціатива трьох морів, або Тримор'я, – це міжнародна економічно-політична платформа співпраці, яка об'єднує 12 країн Європейського Союзу, розташованих поблизу Балтійського, Чорного й Адріатичного морів. Україна є партнером-учасником Тримор'я. Учасників об'єднавчого форуму особисто привітав Президент Польщі А. Дуда. Під час тематичних дискусій представники України та країн ЄС визначилися з перспективами розвитку мережі Тримор'я шляхом поглиблення співпраці за п'ятьма напрямками: економічна співпраця, інфраструктура, цифровізація, охорона довкілля, наука та освіта [14].

Проте перелічені форми комунікації Волинської обласної ради з ЄС не обмежуються країнами та ініціативами, що зазначені в публікації. Насправді їх набагато більше. Причому цей перелік постійно поповнюється новими формами та суб'єктами міждержавних відносин.

Висновки. Отже, діяльність Волинської обласної ради в досліджуваний період характеризується використанням різноманітних форм та механізмів співпраці з інституціями та країнами ЄС. Тут і

заклучення двосторонніх угод, реалізація великих інфраструктурних проєктів, створення міжнародної економічно-політичної платформи співпраці типу ініціативи трьох морів, або Тримор'я, контакти на рівні інституцій громадянського суспільства та ін. Війна Росії проти України спровокувала нові виклики, у тому числі й гуманітарного характеру, які потребували створення нових механізмів для їх вирішення. Йдеться про міграційну кризу у європейських країнах, влаштування внутрішньо переміщених осіб в Україні тощо.

Література:

1. Дір І. Результати саміту Україна – ЄС: майбутні виклики. *Міжнародне співробітництво та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти* : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 18–19 квітня 2023 р. / за заг. ред. М.М. Палінчак, М.М. Король, В.В. Химинець. Ужгород : Говерла, 2023. С. 361–364.
2. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть : колективна монографія / за заг. ред. Ю. Остапця і М. Токаря. Ужгород : Ліра, 2023. 680 с.
3. Міграційна криза: Україна готується до різних сценаріїв. *Сайт Волинської обласної ради*. 15.11.2021. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2021/migracijna-kryza-ukrayina-gotyetsya-do-riznyh-sczenariyiv/> (дата звернення: 12.10.2022).
4. Про розвиток місцевої демократії Україна звітуватиме у Раді Європи. *Сайт Волинської обласної ради*. 05.02.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/pro-rozvytok-miscevoyi-demokratiyi-ukrayina-zvituvatyme-u-radi-yevropy/> (дата звернення: 10.02.2023).
5. Конгрес Ради Європи створив онлайн-платформи для допомоги Україні. *Сайт Волинської обласної ради*. 01.04.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/kongres-rady-evropy-stvoryv-onlajn-platfomu-dlya-dopomogy-ukrayini/> (дата звернення: 18.08.2022).
6. Волинь співпрацюватиме з румунським міжнародним волонтерським центром. *Сайт Волинської обласної ради*. 08.04.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/04/08/> (дата звернення: 13.11.2022).
7. Волинь і Гамбург уклали гуманітарне партнерство. *Сайт Волинської обласної ради*. 30.04.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/volyn-i-gamburg-uklaly-gumanitarne-partnerstvo/> (дата звернення: 11.11.2022).
8. Топ-менеджер NESTLE в Україні: «Ми не помилилися, коли обрали Волинь для розміщення виробництва». *Сайт Волинської обласної ради*. 02.11.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/top-menedzher-nestle-v-ukrayini-my-nepomylylysa-koly-obraly-volyn-dlya-rozmishhennya-vyrobnyctva/> (дата звернення: 09.08.2023).
9. Шацька громада завершила великий інфраструктурний проєкт. Далі буде. *Сайт Волинської обласної ради*. 21.12.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/shaczka-gromada-zavershyla-velykyj-infrastrukturnyj-proyekt-dali-bude/> (дата звернення: 25.01.2023).
10. Потужні генератори – чергова допомога від Бельгії. *Сайт Волинської обласної ради*. 23.01.2023. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2023/potuzhni-generatory-cherгова-dopomoga-vid-belgiyi/> (дата звернення: 09.08.2023).
11. На порядку денному – євротранскордонна інтеграція. *Сайт Волинської обласної ради*. 08.05.2023. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2023/v-poryadku-dennomu-yevrotranskordonna-integraciya%ef%bf%bc/> (дата звернення: 12.09.2023).
12. «Адамчуки – Збереже» – спільна потреба прикордонних громад України і Польщі. *Сайт Волинської обласної ради*. 16.05.2022. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2022/adamchuky-zberezhe-spilna-potreba-trykordonnyh-gromad-ukrayiny-i-polshhi-fotoreportazh/> (дата звернення: 05.10.2023).
13. Лодзькі партнери – для Олицької громади. *Сайт Волинської обласної ради*. 21.04.2023. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2023/lodzki-partnery-dlya-olyczkoji-gromady/> (дата звернення: 08.10.2023).
14. Григорій Недопад взяв участь у конгресі Тримор'я. *Сайт Волинської обласної ради*. 17.05.2023. URL: <https://new.volynrada.gov.ua/2023/grygorij-nedopad-vzyav-uchast-u-kongresi-trymorya/> (дата звернення: 08.10.2023).